

Český jazyk a odborný styl jako součást českého národního jazyka

Odborná přednáška pro studenty behaviorální a didaktické školy doktorských studií UJEP

Přednášející

PhDr. Jiří Hasil, Ph.D.

katedra bohemistiky, Pedagogická fakulta UJEP

Ústav bohemistických studií, Filozofická fakulta UK

Termín přednášky

středa 10. února 2022

část 1 a 2: 9.00–10.30

část 3 a 4: 11.00–12.30

diskuse: 12.30–13.00

Přednáška proběhne distanční formou on-line na <https://blue.ujep.cz/b/len-efc-vzw-wpd>

Obsah přednášky

Studenti se v přednášce postupně seznámí jednak s charakteristikou českého národního jazyka, s teorií jazykové kultury a teorií spisovného jazyka, jednak s horizontální a vertikální stratifikací českého národního jazyka a se základními rysy českého odborného stylu psaného i mluveného. Dále budou seznámeni s teoretickými základy a platnými normami vědeckého vyjadřování, z nichž český odborný styl čerpá. Obsahem přednášky bude i seznámení s vybranými lexikálními a syntaktickými prostředky charakteristickými pro odborný styl. Studenti rovněž získají přehled o kanonickém členění textu, lineárním a vertikálním, o kompozici vědeckého článku, modelech budování odborné stati apod.

Náplň jednotlivých částí

1. část

- a. český národní jazyk
- b. teorie jazykové kultury, teorie spisovného jazyka
- c. horizontální a vertikální stratifikace českého národního jazyka

2. část

- a. funkční styly českého jazyka
- b. odborný styl
  - charakteristika odborného stylu
  - odborný styl teutonský a anglo-americký a galský
  - odborný styl psaný a mluvený

3. část

- a. jazyk mluvený a psaný
- b. mluvený jazyk

mluvní styly; srozumitelnost a kultivovanost
zvukové vlastnosti souvislé řeči
výstavba mluvených projevů a jejich příprava, kritéria jejich hodnocení
nonverbální komunikace

- b. odborný styl mluvený
žánry odborného stylu mluveného

4. část

- a. odborný styl psaný
žánry odborného stylu psaného
horizontální a vertikální členění odborného textu
jazykové prostředky odborného textu
- b. závěr přednášky

Literatura

Základní:

ČECHOVÁ, M. – KRČMOVÁ, M. – MINÁŘOVÁ, E. (2008): *Současná stylistika*. Praha: Nakladatelství Lidové noviny.
ČMEJRKOVÁ, S., DANEŠ, F., SVĚTLÁ J. (1999): *Jak napsat odborný text*. Praha: Leda.
ŠANDEROVÁ, J. (2005): *Jak číst a psát odborný text ve společenských vědách*, Praha: Sociologické nakladatelství (SLON).

Doporučená:

ADAMOVIČOVÁ, A. – BISCHOFOVÁ, J. – HÁDKOVÁ, M. – HASIL, J. – HRDLIČKA, M. (sine): *Čeština pro cizince a azylanty B2. Učebnice*. Brno: SOZE
HÁJKOVÁ, E. (2012): *Rétorika pro pedagogy*. Praha: Grada
HROMKOVÁ, D. a kol. (2015): *Jak vypracovat bakalářskou a diplomovou práci*. Praha: Univerzita J. A. Komenského.
HUBÁČEK, J. (1983): *Jak mluvit a přednášet*. Ostrava: Profit.
JEDLIČKA, A. – FORMÁNKOVÁ, V. – REJMÁNKOVÁ, M. (1970): *Základy české stylistiky*. Praha: SPN.
JEDLIČKA, A. (1974), *Spisovný jazyk v současné komunikaci*, Praha: UK.
KAPOUNOVÁ, J. – KAPOUN, P. (2017): *Bakalářská a diplomová práce - od zadání po obhajobu*. Praha: Grada.
KRAUS, J. (1994): K současným vývojovým proměnám vědeckého a odborného vyjadřování. *Naše řeč*, 77, s. 14–20.
KRAUS, J. (2010): *Rétorika a řečová kultura*. Praha: Karolinum. 2. vyd. (1. vyd. 2004).
KUBÁTOVÁ, H. (2007): *Od abstraktu do závěrečné práce: jak napsat diplomovou práci ve společenskovědních a humanitních oborech*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci.
PALKOVÁ, Z.
(1995): Některé problémové jevy výslovnosti a intonace v současné spisovné češtině. In Hasil, J. ed.: *Přednášky z XXXVII. a XXXVIII. běhu LŠSS*. Praha: Univerzita Karlova, s. 103–109.
POKORNÁ, J., VRÁNOVÁ, M. (2007): *Přehled české výslovnosti*. Praha: Portál. Toman, J.
(1974): *Jak dobře mluvit*. Praha: Svoboda.
VÁVRA, V. (1990): *Mluvíme beze slov*. Praha: SPN.